

førge for Overholdelsen heraf, saaledes som Forholdet er. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds havde vistnok forstaaet Lovforslaget noget seilagtig, naar han troede, at 2det Stykke i Lovforslaget sigtede til at udpege bestemte Eiendomme som dem, hvori der kun maatte drives Værtshushold. Det er ikke Meningen med Lovforslaget. Meningen med det er den, at i hvert enkelt Tilfælde vil Kommunalbestyrelsen have at afgjøre, om det Sted, som af Ansøgeren paavises som det, hvori han vil etablere sit Værtshushold, er skiftet dertil eller ikke. Deraf følger rigtignok, at han ikke kan flytte derfra uden Tilbedelse; men er det en skiftelig Mand, der har søgt en ansændig Næring, vil der ikke være nogen Grund til at berygte, at han ikke skulde faae Lov til at flytte Værtshusholdet hen til et andet Sted. At udpege Gaarde og Eiendomme i Byen, hvor der maatte etableres Værtshushold, har ikke paa nogen Maade været Meningen med Lovforslaget. Der er snarere en Bestemmelse i det 2det Stykke, som jeg anser for praktisk mindre rigtig. Naar der nemlig staar, at der skal træffes Bestemmelse om, hvilke Lokaler i den til Næringsbruget udsæte Eiendom der dertil skal og maa benyttes, følger jo deraf, at der skal benyttes et vist Antal Lokaler, og det kunde jo hælde sig, at man havde været lovlig forsynlig med Hensyn til det paagældende Antal Værelser til Næringsbruget, ved nemlig at tage en større Del af Leiligheden i Beslag til Lokaler for Udskænkningen, end der senere viser sig at være fornødent, og det vilde da være urigtigt at tvinge en Mand til at have flere Værelser eller Rum staaende, end der behøves. Det er imidlertid Detailler, man let kommer ud over, naar man med god Villie vil støtte Tanken og lade sig det være magtpaaliggende at faae saa Meget ud af denne Lov, som der i det Hele taget kan komme. Jeg har hørt saa mange Tanker og Ideer fremsætte i Anledning af dette Lovforslag i det andet Thing og tildeels i dette, at jeg ikke tvivler paa, at Sagen jo har en overordentlig stor Interesse for de Allerfleste, og jeg tvivler heller ikke paa, at Lovforslaget i dette Thing som i det andet Thing vil blive undergivet en alvorlig og, haaber jeg, velvillig Drøftelse. Dertil skal jeg, hvis der gives mig Leilighed, yde det Bidrag, jeg kan. Jeg skal ikke negte, at, som Lovforslaget foreligger, vil jeg vel kunne modtage det som Noget, der i en ikke uæsentlig Grad vil have en gavnlig Indflydelse paa Kjøbstæderne, men jeg tror, at Lovforslaget vil kunne modtage Forbedringer, og det vilde være mig kjær, om Behandlingen gennem dette Thing maatte bringe det dertil, at det kunde gaa herfra i en forbedret Skikkelse. Derimod skulde det gjøre mig ondt, hvis Meningen, som oftere berørt, med at henvise det til et Udvalg, skulde være at lade det blive hvilende her uden at blive Gjenstand for en yderligere Behandling.

Veth: Jeg ønsker først at sige, at jeg i alt Bessentligt kan slutte mig til det Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg). Det er kun nogle korte Bemærkninger ved Siden af, hvad det ærede Medlem yttrede, som jeg ønsker at fremsætte, og som have bragt mig til at begjære Ordet. Jeg tror ikke at feile i, at der neppe eksisterer nogen Last, som kan sættes i Spide med en umaadeholden Nydelse af stærke Drikke i Henseende til at ødelægge saavel den Vedkommendes Helbred som hans pekuniære Stilling, hans Arbejdssevne, hans Familieforhold og meget Mere. Jeg veed kun at nævne en eneste Last, som maatte kan sættes ved Siden af, og det skulde da være Opiumrøgning, der, om den end maatte er trængt noget videre end til de Lande, som henregnes til Orienten, dog forhaadentlig endnu er ganske ukjendt hos os. Men naar det forholder sig saaledes, at umaadeholden Brug af stærke Drikke er en Last med saa betænkkelige og betydelige Følger, tror jeg, at man maa være dobbelt forsigtig med at lytte til de Raad, der fra forskjellige Sider gives mod denne Last, forsaavidt disse Raad ikke kunne efterwise en Berettigelse gennem en prøvet Erfaring. Det hænder jo ofte, naar den Ene og den Anden kommer og foreslaar et Middel mod et Ondt og dette Middel bruges, at det da i Stedet for at helbrede Ondet eller at bedre det tvertimod forværer det, og jeg veed ikke, hvad Sikkerhed man skulde have for, naar der saadan fra det ene og det andet Sted med den bedste Villie fremkommer Forslag, dels saadanne og dels saadanne, til at modvirke en umaadeholden Nydelse af Spiritus — jeg veed ikke, siger jeg, hvorfra man skulde faae Tillid til, at saadanne Forslag, dersom man forsøger dem, da ogsaa ville vise sig at have den Virkning, som Forslagsstilleren dermed tilsigter. Udskænkningen af Brændevin og hvad dermed staar i Forbindelse er tilvisse ordnet paa en høist forskjellig Maade, naar man ser sig omkring i Verden, og det vil da være det Første at undersøge, hvilke Resultater disse forskjellige Ordninger have medført. Vi behøve kun at kaste Blikket ud over Kongeaen til de slesvigske Kjøbstæder; der var Forholdet i min Tid saaledes — og jeg veed ikke bedre, end at det er saaledes endnu — at, naar en Mand havde erhvervet Borgerkab i en Kjøbstad, stod det ham frit for at udskænke Brændevin, at udøve Værtshushold, saameget som han vilde. Der var ikke den mindste Indskrænkning i saa Henseende. Spørger man nu, om dette da førte til at befordre Drukkenskab eller i det Hele taget umaadeholden Nydelse af Spiritus, saa var man i alt Fald ikke dengang der af den Mening, og jeg har tænkt over, hvorfor det ikke gjorde det og har da ikke kunnet finde anden Narisag dertil end den, at, naar Nogen nyder stærke Drikke sammen med sine